

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.585/2018/14. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

. Farkas Antónia előadó bíró

. Zumbók Péter bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Vigyikán Péter ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselői:

Sipos Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Sipos Balázs Tihamér ügyvéd) I.

rendűért

. Endrődyné dr. Makány Anikó ügyvéd II. rendűért

A per tárgya: személyiségi jogsértés megállapítása és
sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Ítéltőtábla Pf.I.20.018/2018/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Törvényszék 14.P.I.20.011/2017/37.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint a Magyar Államnak - külön felhívásra - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes lakása előtti szakaszon 2016. január 7-én éjjel megcsúszott az I. rendű alperes által üzemeltetett helyi járatú autóbusz kidöntve egy beton villanyoszlopot, amely hatalmas robajjal rádőlt a lakás utcafronti szakaszának falára.

- [2] A felperes ettől kezdődően 2016 novemberéig - az autóbusz közlekedésének átszervezéséig - a hálósobáját nem tudta alvás céljára használni attól tartva, hogy újabb hasonló baleset történik.
- [3] Az I. rendű alperes a baleset időpontjában a II. rendű alperesnél rendelkezett érvényes felelősségbiztosítással.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [4] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes megsértette a személyiségi jogait, az egészséghez és a magánélet, magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő jogát, ezért az alpereseket egyetemlegesen 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni.
- [5] Érvelése szerint az I. rendű alperes veszélyes üzemi körén belül okozott kárt, amely személyiségi jogsérelemmel is járt. Hivatkozott arra, hogy lelki problémát okozott neki a baleset esetleges megismétlődésének tudata. Állítása szerint olyan helyen volt kénytelen aludni, ahol egészsége negatív irányba változott, dereka megfájdult befolyásolva mindennapi élettevékenységét.
- [6] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.
- [7] Vitatta a felperes nem vagyoni sérelve és a baleset közötti okozati összefüggést. Állítása szerint csak azokért a károkért tartozik felelősséggel, amelyek a baleset bekövetkezésekor észszerűen előreláthatóak voltak. Kiemelte, hogy a baleset folytán az előreláthatóság nem terjedt ki a felperes által hivatkozottakra, ezek túlmutatnak az előreláthatóságon.
- [8] A II. rendű alperes ellenkérelmében ugyancsak a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a biztosító az I. rendű alperes felelősségbiztosítójaként a kárt a társasház részére megtérítette. Állítása szerint önmagában az ijedtség sérelemdíj alapjául nem szolgálhat, a felperes személyiségi joga nem sérült, így felelősségbiztosítás alapján marasztalásnak nincs helye.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes megsértette a felperes személyiségi jogát és az alpereseket egyetemlegesen 100.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte.
- [10] Határozata indokolásában kifejtette, hogy igazoltnak látta a felperes személyiségi jogának I. rendű alperes általi megsértését. Utalt arra, hogy bár a perben beszerzett szakvélemény a felperesnél tényleges egészségkárosodást nem állapított meg, a felperesben azonban a balesetet követően félelemérzet alakult ki, sérült az egészséghez fűződő joga, a trauma érzelmi sérülést okozott. Érvelése szerint a felperesnél kialakult pszichés állapot a

balesettel okozati összefüggésben áll, olyan zavart okozott a lelkiállapotában, pszichés érzületében, amely az előreláthatóság körébe esik.

- [11] A sérelemdíj meghatározása során az elsőfokú bíróság mérlegelése körébe vonta a felperes személyét, a jogsértés személyére és környezetére gyakorolt hatását, továbbá az eset egyéb körülményeit.
- [12] A peres felek fellebbezései folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az I. rendű alperes a felperes lelki egészségéhez, pihenéshez és a magánélet nyugalmához fűződő személyiségi jogát sértette meg, ezért az I. és II. rendű alperes egyetemleges marasztalásának összegét 200.000 forintra emelte fel.
- [13] Utalt arra, hogy a perbeli károkozás ideje a lámpaoszlop és a fal kidőlésével esett egybe, ezért észszerűen számolni lehetett a vagyoni hátrányokon kívül az ott lakók immateriális hátrányával is, rémület, sokk, akár testi, lelki sérülés formájában. Álláspontja szerint az I. rendű alperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:535. § (1) bekezdésében foglalt mentesülési körülményeket nem igazolt, tehát a személyiségi jogsértésért, az azzal okozott hátrányért felelőssége, sérelemdíj fizetési kötelezettsége fennáll.
- [14] A sérelemdíj összegszegének meghatározásánál a másodfokú bíróság mérlegelte a felperest ért trauma extrém mivoltát, a hátrányos és életszerű pszichés következményeket, azok nem súlyos fokát, fennállásuk több hónapos időtartamát, és 200.000 forintot tartott alkalmasnak az elszenvedett sérelem kompenzálásaként.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet és elsődlegesen az álláspontja szerint jogszabálysértő határozat hatályon kívül helyezésével a felperes keresetének elutasítását kérte. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.
- [16] Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését, 177. § (1) bekezdését és a Ptk. 2:52. §-át.
- [17] Nem értett egyet a bíróságoknak azzal a megállapításával, hogy a felperest személyiségi jogsértés érte.
- [18] Kiemelte a perben beszerezett szakvélemény alapján, hogy a perbeli balesettel okozati összefüggésben a felperesnél nincs olyan probléma, amely testi és lelki egészségkárosodásához vezetett. Álláspontja szerint a jogerős ítélet tévesen állapította meg, hogy a felperesnél a lelki trauma a kivizsgálás időpontjában azért nem volt kimutatható, mert a felperes orvosszakértői vizsgálata jóval az események után történt. A lelki trauma meglétének a megállapítását szakkérdésnek tartotta, ezért álláspontja szerint a

másodfokú bíróság törvénysértően járt el, amikor mellőzte a szakértői bizonyítást.

- [19] Sérelmezte, hogy a felperes sem orvosi iratokkal, sem egyéb módon nem igazolta, hogy az egészségének sérelme következett volna be, álláspontja szerint a jogerős ítélet túlzó, életszerűtlen, valótlan állításokat tartalmaz.
- [20] Nem értett egyet azzal, hogy a felperesnek sérült volna a magánélet nyugalma, pihenéshez fűződő joga. E körben kiemelte, hogy a szakértői vélemény egyértelmű megállapítása szerint a felperes alvásának sem ritmusa, sem minősége nem változott.
- [21] Utalt arra is, hogy nem helytálló a jogerős ítéletnek az a megállapítása sem, amely szerint a veszélyes üzemi károkozás ideje a fal kidőlésével esett volna egybe, ugyanis ilyen károkozás nem történt.
- [22] Kiemelte, hogy a perbeli baleset során az előreláthatóság csupán addig terjedt, hogy az ütközés következtében a villanyoszlop hatókörében lévő személyekben és dolgokban kárt okoz. Az azonban, hogy a kidöntött oszlop a hatókörében lévő épületre dőléssel, a lakás téglafalai megrepedésével zajt okoznak és az ott tartózkodó személynek fóbiája alakul ki, az I. rendű alperes álláspontja szerint már messze túlmutat azon a sérelmen, amelyet előre kellett volna látnia.
- [23] Állította, hogy a személyiségi jogsértés és a magatartása között a releváns okozati összefüggés hiányzik, amelynek következtében a sérelemdíjra kötelezés egyik objektív feltétele sem teljesült.
- [24] A II. rendű alperes felülvizsgálati eljárásban tett nyilatkozatában egyetértett az I. rendű alperes által kifejtett állásponttal. Kérte a jogszabálysértő határozat hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását. Állította, hogy a felperes a perbeli baleset kapcsán nem szenvedett személyiségi jogsérelmet. Álláspontja szerint önmagában az ijedtség és a keresetben kifejtett egyéb körülmények sérelemdíj alapjául nem szolgálhatnak.
- [25] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében tartalmilag a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [27] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 270. § (2) és a 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések tekintetében vizsgálta felül.
- [28] Az I. rendű alperes mind anyagi jogi, mind eljárási szabályok

megsértésére hivatkozott felülvizsgálati kérelmében: a Pp. 206. § (1) bekezdésének, 177. § (1) bekezdésének, valamint a Ptk. 2:52. §-ának megsértését állította.

- [29] A Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére alapított felülvizsgálati érveléssel kapcsolatban rámutat a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli jogorvoslati eljárás során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelésének körébe tartozó tényállás, illetve nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újbóli egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljáró bíróságok a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre (EBH 2006.1526., BH 1996.506.). Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.II.).
- [30] Az I. rendű alperes álláspontjával ellentétben nem volt megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló peradatokból okszerűtlen jogi következtetéseket vontak volna le.
- [31] Tévedett az I. rendű alperes akkor, amikor a lelki trauma meglétének megállapítását minden esetben szakértői kérdésnek tartotta. Kiemeli a Kúria, hogy a lelki trauma megléte valóban szakkérdés lehet, mégpedig abban az esetben, amikor a károsult a káreseménnyel okozati összefüggésben betegség szintjét elérő pszichés károsodást állít. A perbeli esetben azonban a felperes ilyet nem állított, így nem volt szükséges szakértői bizonyítás erre nézve, tehát nem sérült a Pp. 177. § (1) bekezdése.
- [32] A jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy sérült a felperes lelki egészséghez, pihenéshez és a magánélet nyugalomához fűződő személyiségi joga, a másodfokú bíróság ezzel kapcsolatos érvelésével a Kúria maradéktalanul egyetértett. Ennek folytán a felperes a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján sérelemdíjra tarthatott igényt. A felperes igazolta a személyiségi joga megsértésének tényét, a jogsértő személyét és magatartása felróhatóságát. A jogerős ítélet pedig helyesen vette számba a sérelemdíj mértékének a meghatározásakor a hátrány súlyosságát, időtartamát, a felperesre és környezetére gyakorolt hatását, valamint a balesettel okozati összefüggésben álló egyéb körülményeket.
- [33] Helyesen értékelték az eljáró bíróságok a Ptk. 6:521. §-ába foglalt előreláthatósági korlátot is. Nem vitatható, hogy a deliktualis kárfelelősségnél is vizsgálni kell az előreláthatósági követelményt mint az oksági kapcsolat feltételét a káresemény időpontjára vonatkoztatottan. Ez pedig azt jelenti, hogy valóban nem állapítható meg az okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia. Előrelátható pedig az, amellyel az adott körülmények között észszerűen előre számolni lehet.
- [34] Helytelen az I. rendű alperes érvelése, amely szerint csak azon

személyek vonatkozásában előre látható egy baleset következtében kialakult lelki trauma, akik utasok, vagy akiket elütött volna a busz, vagy akik közvetlenül a helyszínen tartózkodtak. A perbeli esetben az I. rendű alperes által igénybe vett autót út mellett lakóházak helyezkedtek el, ezért a józan logika szabályait követve előre látható volt, hogy egy ház sérülésével járó balesetben nemcsak anyagi károk keletkezhetnek, hanem sérülhet az ott lakók testi és lelki egészsége is. A perbeli káresemény kapcsán az I. rendű alperesnek nem azt kellett előre látnia, hogy a felperesnek fóbiája alakul ki a baleset miatti ijedtség hatására, hanem azt, hogy a házban tartózkodó személy lelki egészsége is sérülhet a lakóhelyét érintő baleset hatása következtében. Hangsúlyozza a Kúria, hogy minden ügyben egyedileg kell vizsgálni a baleset körülményeit, annak környezetére gyakorolt közvetlen és közvetett hatását, illetve az előreláthatóságot. Azt azonban rögzíteni kell, hogy a testi épséghez, egészséghez (beleértve a lelki egészséghez) való jog sérelme esetén nem fogadható el az előreláthatóság szűk értelmezése.

- [35] Mindezek alapján a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett jogszabályoknak.

Záró rész

- [36] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztett I. rendű alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes részére a jogi képviselétével felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján, a felperes jogi képviselője által a felülvizsgálati eljárásban kifejtett tevékenységgel arányosan állapította meg a 4/A § alkalmazásával általános forgalmi adóval növelten.
- [37] A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes köteles megfizetni.
- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően az I. rendű alperes kérelme alapján tárgyaláson bírálta el.
- [39] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. október 7.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia

s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző

HM